

Til lovforslag nr. L 64. Vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 8. februar 2001*)

Forslag

til

Lov om ændring af søloven og retsplejeloven

(Søforklaring og erstatning i forbindelse med transport af olie til søs)

§ 1

I søloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 39 af 20. januar 1998, som ændret ved bekendtgørelse nr. 206 af 3. april 1998, § 35 i lov nr. 900 af 16. december 1998, § 1 i lov nr. 901 af 16. december 1998 og lov nr. 228 af 21. april 1999, foretages følgende ændringer:

1. I § 201 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Såfremt det i 1992-fondskonventionens artikel 4, *stk. 4*, nævnte samlede erstatningsbeløb forhøjes efter proceduren i konventionens artikel 33, kan erhvervsministeren fastsætte regler om de nye samlede erstatningsbeløb.«

2. §§ 472-484 affattes således:

»§ 472. Formålet med søforklaring er snarest muligt at tilvejebringe oplysninger om de faktiske omstændigheder ved ulykke, dødsfald eller personskade, herunder oplysninger om forhold, som er af betydning for bedømmelsen af offentlige forhold eller civile ansvarsforhold, af skibets sødygtighed eller for sikkerheden til søs.

§ 473. Søforklaring kan afholdes, når en ulykke har fundet sted til søs, eller når skibsføreren eller et medlem af besætningen uden for dansk havn er afdøet ved døden eller har lidt betydelig personskade om bord.

§ 474. Den, som har en væsentlig retlig interesse deri, kan begære, at søforklaring afholdes for et dansk skib.

Stk. 2. Søforklaring kan afholdes her i riget for et udenlandsk skib, når

- 1) begæring herom fremsættes af skibsføreren eller rederen for det udenlandske skib eller af myndighederne i det land, hvor skibet er registreret,
- 2) der i dansk søterritorium eller i den eksklusive økonomiske zone er sket betydelig skade på person eller miljø eller
- 3) der uden for de i nr. 2 nævnte områder er sket en ulykke til søs med væsentlig tilknytning til Danmark og betydelig personskade til følge, såfremt begæring herom fremsættes af Søfartsstyrelsen og skibet på tidspunktet for begæringen befinder sig i dansk havn.

Stk. 3. Den, der begærer søforklaring for et udenlandsk skib efter *stk. 2*, skal have en væsentlig retlig interesse deri.

§ 475. Begæring om søforklaring i Danmark indgives til en af de i § 476, *stk. 1*, nævnte retter. Retten kan efter begæring fra skibets reder eller skibsføreren henvise en begæring om afholdelse af søforklaring til en anden af de i § 476, *stk. 1*, nævnte retter, medmindre formålet med søforklaringen dermed forspildes.

Stk. 2. Retten afgør, hvorvidt afholdelse af søforklaring er nødvendig af hensyn til det i § 472 nævnte formål.

Stk. 3. Begæring om søforklaring i Finland, Norge eller Sverige indgives til den domstol, som efter det pågældende lands lovgivning er kompetent til at afholde søforklaring.

Stk. 4. Begæring om søforklaring i andre lande end Danmark, Finland, Norge eller Sverige

fremSAT af erhvervsministeren, rederen eller skibsføreren indgives til en dansk udenrigsrepræsentation, jf. § 476, stk. 2. Begæring fremSAT af andre indgives til en af de i § 476, stk. 1, nævnte retter.

Stk. 5. Den, der begærer søforklaring, skal så vidt muligt oplyse, hvem retten skal indkalde, og endvidere samtidig med indgivelse af begæringen sende kopi af denne til dem, der kan antages at have interesser at varetage ved søforklaringen.

Stk. 6. Fremkommer rekvirenten ved indgivelse af begæring om afholdelse af søforklaring ikke med de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges, kan retten afvise begæringen. Retten kan indrømme rekvirenten en frist til at afhjælpe denne mangel.

§ 476. Søforklaring afholdes for byretten eller Sø- og Handelsretten i København.

Stk. 2. I udlandet kan søforklaring afholdes for en dansk udenrigsrepræsentation, der af udenrigsministeren er bemyndiget til at modtage sådanne forklaringer, jf. dog § 475, stk. 3. Findes ingen sådan dansk udenrigsrepræsentation i det pågældende land, kan søforklaring afgives for en dertil kompetent finsk, norsk eller svensk udenrigsrepræsentation.

§ 477. Rederen, skibsføreren, medlemmer af besætningen samt andre med direkte kendskab til den indtrufne hændelse har pligt til at afgive forklaring, fremlægge nødvendig dokumentation om skibets forhold og i øvrigt til at medvirke til at tilvejebringe oplysninger om de faktiske omstændigheder ved en ulykke eller et dødsfald, jf. § 473.

Stk. 2. Til det retsmøde, hvor søforklaringen afholdes, indkaldes de personer, der antages at kunne give oplysninger i sagen. Indkaldelse af skibsmandskab kan ske gennem skibsføreren. Retten underretter så vidt muligt skibets ejer, skibets reder, ladningsejere, assurandører, klassifikationsselskab og andre, som kan have retlige interesser at varetage ved søforklaringen, om retsmødet. Rederen har pligt til at afgive oplysninger om disses identitet til retten.

Stk. 3. Retten giver Søfartsstyrelsen og politimesteren meddelelse om begæringen om afholdelse af søforklaringen.

Stk. 4. Alle, som har retlig interesse deri, har adgang til at gøre sig bekendt med sagens akter og har mulighed for at stille spørgsmål under søforklaringen. Dette gælder ikke i de tilfælde,

hvor der i medfør af § 479, stk. 3, er truffet beslutning om, at søforklaringen skal afholdes for lukkede døre.

§ 478. Retten bør søge at fjerne uklarhed, tvetydighed eller ufuldstændighed i de afgivne forklaringer og uoverensstemmelse med de i øvrigt foreliggende oplysninger. Retten kan pålægge rederen, befragteren, ladningsejerne eller andre at fremlægge dokumentation vedrørende skib eller ladning til oplysning af sagen. Retten kan indkalde yderligere vidner og kan opfordre de mødende til at lade foretage syn og skøn efter retsplejelovens regler eller andre skridt til oplysning af sagen.

Stk. 2. Bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 18 om vidneforklaring i borgerlige sager finder i øvrigt med de fornødne lempelser anvendelse på indkaldelse til og afholdelse af søforklaring.

Stk. 3. Af forklaringerne optages efter retsformandens nærmere bestemmelse et referat. Bemærkning om dets godkendelse optages i retsbogen.

§ 479. I tilfælde af sammenstød, jf. § 163, afholdes søforklaring så vidt muligt på samme tidspunkt for begge skibe. Retten kan med henblik herpå tillade, at søforklaringen udsættes.

Stk. 2. I tilfælde af sammenstød mellem et dansk og et udenlandsk skib kan der dog kun afholdes søforklaring vedrørende det danske skib, hvis Søfartsstyrelsen eller rederen begærer det, eller hvis der ifølge § 474, stk. 2, eller lovgivningen i det udenlandske skibs hjemland skal afholdes søforklaring vedrørende det udenlandske skib.

Stk. 3. Hvis søforklaring angående skibssammenstød, jf. § 163, ikke afholdes på samme tidspunkt for begge skibe, kan retten på begæring af rederen, skibsføreren eller anden, der har begæret søforklaringen for det skib, for hvilket søforklaring først afholdes, beslutte, at retsmødet skal holdes for lukkede døre, og at kun repræsentanter for offentlige myndigheder og for rederen må være til stede. Tilsvarende gælder, hvis søforklaring kun afholdes for det ene skib. Bestemmelserne om dørlukning i retsplejelovens kapitel 2 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Pligten til at hemmeligholde forhandlingerne efter stk. 3 bortfalder dog, når søforklaring er afholdt vedrørende det andet skib, eller når den, der har begæret at afholde retsmødet for

lukkede døre, giver afkald over for retten på den-
ne beskyttelse.

Stk. 5. Når søforklaring er afholdt for lukkede
døre i henhold til stk. 3, må der, indtil søforklar-
ing er afholdt vedrørende det andet skib, kun
meddeles udskrift af retsbogen og sagens doku-
menter til offentlige myndigheder og rederen.

§ 480. Den, der begærer søforklaring i Dan-
mark, afholder efter rettens nærmere bestem-
melse de omkostninger, som påføres de i § 477,
stk. 2, omhandlede personer, der deltager i søfor-
klaringen. Retten kan bestemme, at en eller flere
af de øvrige af § 477, stk. 2, omfattede personer
helt eller delvis skal betale de i 1. pkt. nævnte
omkostninger.

Stk. 2. Retten kan kræve, at der stilles sikker-
hed for de udgifter, som søforklaringen kan
medføre.

Stk. 3. Ved søforklaringer i udlandet efter §
475, stk. 4, afholder de personer, der deltager, jf.
§ 477, stk. 2, hver sine omkostninger. Gebyrbe-
taling i henhold til reglerne om betaling for tje-
nestehandlinger i udenrigstjenesten samt rejse-
og opholdsudgifter for den danske udenrigsre-
præsentation afholdes af den, der begærer søfor-
klaring. Hvis søforklaring begæres af Søfartssty-
relsen, afholdes disse udgifter dog af rederen.

§ 481. Fremkommer der efter søforklaringens
afgivelse nye oplysninger, som må antages at
være af væsentlig betydning, kan ny søforklar-
ing begæres afholdt jf. §§ 474 og 475.

§ 482. Er der hverken gennem søforklaringen
eller andre i sagens anledning foretagne offentli-
ge undersøgelser tilvejebragt fyldestgørende op-
lysning om ulykkens årsag, og ulykkens karakter
eller hensynet til betryggelsen af sikkerheden til
søs begrunder det, kan erhvervsministeren i sær-
lige tilfælde, navnlig når yderligere undersøgel-
ser må antages at blive særlig omfattende og un-
dersøgelserne vil kræve samvirken af sagkyndi-
ge på flere områder, nedsætte en særlig undersø-
gelseskommission til behandling af sagen. Kom-
missionen skal bestå af en dommer som formand
og et af erhvervsministeren i den enkelte sag
nærmere fastsat antal personer, der er i besiddel-
se af fornøden nautisk og teknisk sagkundskab.

Stk. 2. Kommissionens behandling af sagen
sker efter reglerne om undersøgelseskommissio-
ner, hvor en dommer er formand, i lov om under-

søgelseskommissioner kapitel 5, 7-9 samt §§ 29-
31. Kommissionen afgør, om dens møder skal
være offentlige.

Stk. 3. Når undersøgelsen er afsluttet, frem-
kommer kommissionen med en redegørelse om
de fremkomne oplysninger om årsagen til ulyk-
ken samt eventuelt med forslag til foranstaltning-
er, der vil være egnede til at forebygge ulykke
og ulykkesrisiko af samme eller lignende art.
Kommissionens redegørelse og eventuelle for-
slag kan af erhvervsministeren stilles til rådigh-
hed for pressen.

§ 483. Har ladningen under rejsen lidt en ikke
ubetydelig skade, eller er der grund til at befryg-
te dette, skal skibsføreren, inden godset udleve-
res til modtageren, lade afholde en besigtigelse,
hvorved der sikres bevis for skadens årsag og
omfang.

Stk. 2. Ved ladningsskade af væsentligt om-
fang, som kan skyldes mangler ved stuvningen
og sikringen af godset, lugernes tilstand eller lig-
nende, skal besigtigelsen afholdes, før løsningen
påbegyndes.

Stk. 3. Ladningsejeren skal straks underrettes
om, at besigtigelse vil blive afholdt og har ret til
at deltage heri.

§ 484. De almindelige bestemmelser om kære
i retsplejelovens kapitel 37 finder anvendelse
over for rettens afgørelser i henhold til dette ka-
pitel.

Stk. 2. Rettens afgørelse om henvisning til en
anden ret efter § 475, stk. 1, 2. pkt., kan ikke kær-
res.

Stk. 3. Rettens afgørelser efter dette kapitel
træffes ved kendelse.«

3. § 509 ophæves.

4. Efter § 515 indsættes i 21. kapitel:

»§ 515 a. Efterkommes rettens pålæg efter §
478, stk. 1, 2. pkt., ikke uden lovlig grund, kan
retten pålægge en bøde, medmindre der ved
fremlæggelsen vil fremkomme oplysning om
forhold, som en af de nævnte personer ville være
udelukket fra eller fritaget for at afgive forklar-
ing om som vidne efter reglerne i retspleje-
lovens kapitel 18.«

5. I § 507, § 510, stk. 1 og 3, og §§ 511 og 512
ændres »hæfte« til: »fængsel indtil 4 måneder«.

§ 2

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 857 af 12. september 2000, som ændret ved § 2 i lov nr. 433 af 31. maj 2000, foretages følgende ændring:

1. *Kapitel 19 a* ophæves.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2001.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

IVAR HANSEN

/ Jytte Andersen